

کاهل له نوان هونه و ژيانی سه ختدا .. ئاکه عه بدو

کاهل له لږ ګڼه د پيښې ريفيرای هاوس ږی، له بجهانی کړدنې نيگاری هاوچرخي مه کسيکی، رڼی دیار و ګډور ښان ګڼه او. نيگار که شيه تي کاهل له حزی خړسک و ئيلهام و خوښندنې نه کاديميانه نه هاته ئارا، به لکو توو شېوون به کاره سات و کهوتنی له ناو جګا، وه هایان له کړد بېت به نيگار که ش. واتا له و جړه که سانه يه که له لایه ن خڼيان و بې کات بې سړېردن و دېر بېنی ئازار کانی ناخ، فېر دېن، ئوسا نيگار يش تاکه دېروازې بوو بې خڼ مېوېنی و ناخ شپې کانی. بېی تابلې کانی ئا وېنې هېستې کانی تی. له تېک ګرنگيدان بې بابې تي ګوزار شته ږ و دېر بېی ناخ شپې کان و سرووشتی کې و پېر ترې تي که سانی دې ورو بېر، زیاد له هېموو بابې تېکی دیک، پېر ترې تي خې که شاو. له و بار وې دېوت : "خودی خڼم با شترين بابې تې بيناسم". زیات تر يش له ناویاندا بې تې نیایي و بې شېوېی نا ئاسایي دېری بې یوو. بې برېی پانی بې یې که وې لکاو و سم ځې دیار که ی. له و کار شیدا مې بې ستي ئې وې بوو نه که وې ته ژر باری رې ساکان و بېت بې ئایکې نه کی تایې تی. له و شدا سړ که ووت.

ماګدالینا کارمېن فریدا کاهل Magdalena Carmen Frida Kahlo ناسراو بې فریدا کاهل Frida Kahlo رڼی 6 ی تې مموزی سا ی 1907 له که یې اکانی دې ورو بېری شاری مه کسيکې ستي هاته دنیا. دواتر وېک شانه زی کړدن بې سا ی هې ګیرسانی شې شې زاباتای وې تې که ی، رې که وتي له دایکېوونې ګڼې بې سا ی 1910. ګیلیرمو کاهلېی باوکی، جولې که یې کی بې ره سمن نه مانی بوو، سته دېی فې تې ګرافي هې بوو. سا ی 1913 نیشانه کانی دوو چارېوون بې ئیفلیجی له کاهل دېر که ووت، بې هې یې وې ماوېی سا ځې که ووتې ناو جګه. دواتر وردې وردې بې سړ پې که ووتې وې. بې ځام کاریګرېی ئې و نه خې شپېی هې ردېم پې وې دیارېوو بې تایې تی له قاچې راستیدا، بې یې ناچار بوو له ځې ګڼې ګڼې رڼی، نامېی قاچې کانی بشار ته وې. له کاتی خوښندنې، باوکی ګرنگی زېری پېدا و له قوتا بځانه یې کی سیستې می ئې مانی داینا. تا سا ی 1921 له و قوتا بځانه یې خوښندی. سا ی دواتر چوو پې یمانګېی پزیشکی، بې و هیوا یې له ئاینده بې ته پزیشک. ئوسا بې ووخسارې شیریندېی و پې شینی جل و بېرګی تې قلیدی و رېنګا و ځنګ و خشل، ناوبانګی دېر کړد. له وېدا که مې ځې لاوی له ګڼې بوو که بې بیرو بې چوونې سیاسی خېرېک بوون. دواتر زېر بېیان وېک هزرمېند بې دیار که ووتن. هېر له و

ساډا به يېکېم جار چاوی به (د یېکې ریډۍ را 1886 – 1975) کډوت کې
لې پېژنې سیمېن بېلیڅاری قوتا بخانې دوانا ونډې نیشتمانی،
سړقا یې کښانی دیوار بېنډېک بوو. لې و ساو کاهلې زېر سړسامی ئې و
نیگار کېشې ناودار یې وېا تېکې بوو.

سای 1924 تابلې (د ستنې باشی و خېشاش Tray with Poppies) و ساي
دواتر تابلې کانی (ژيانی کې- گوډې کان Still Life (Roses)) و
(دیمېنی مډنیا ن Urban Landscape) یې کښا. هېر لې و ساو لېکې
ئېلیخاندرې ئاریاسی هاوېی، که له ځای قوتا بخانه دا بوو،
ئوتې مېلېکېان خې بې ترا موایېک کښا و بې هې یې و کاهلې به سخته
زامدار بوو. له نه جامدا بې بې هی پښت و خې وزی شکا و ماو یې ساوېک
که وته ناو جېگا. ئه وسا بې مه به ستي کات به سربېردن و له بېرکړدنې
ئازاره کانی جه سته، بې یارمېتی دایکې کې ئاو ښې یې کې گډور یې
لې بې رامېږی بې دانا بوو تا کو بې ردې وام بېر لې خې بکا تې و و ښې
خې بېښې، فېچې گرته ده ست و که وته کښان. بې و جېرې ئې زموونی
نیگار کښانی پېشې یانې لې سړچاو یې ئازارې کان سړچاو یې گرت و
ئې و کارېشی بوو تا کې دې روازې بې دېرکړدنې ئازار و ناخېشې کانی.
بې و جېرېش لې هیوای پزېشکې بېرې و جیهانی نیگار کېشی هېنگاوی نا!.
ئینجا بې ماو یېکې لې ستنې دېکې (فېرنانډې فرنانډېز دومینډز) ی
هاوېی باوکی، مېشقی لې هېکېکې ین و چاپ کړدن کړد.

سای 1926 پېر ترېتی خود بې جلی مېخمېلی کښا و پېشکېشی
(ئېلیخاندرې) یې خېشې وېستی کړد کې ئې وسا ئې و بې ماو یېکې لې
دوورکې و تې وې. دواتریش لې بېر کېم و کور تېې جې ستنې یې کانی کاهلې،
کېس و کاری ئېلیخاندرې، بې مې بې ستي دوورخستنې وې تې و او لې کاهلې،
ئېلیخاندرې یان بې خوښندن ناردې ئې وروپا. سای دواتر کاهلې تابلې
(ئادېلیتا، پانچې فیلا و فریدا La Adelita, Pancho Villa, and Frida)
و پېر ترېتې کانی (مایکل ن. لیرا Miquel N. Lira) و
(ئادریانا Adriana) و (ئاگوستین ئېلمډو Agustin Olmedo) و
(ئالیسیا گالانت Alicia Galant) و (رېس کېنټانېلا Ruth Quintanilla)
(Jesús Ríos y Valles) و (ئالیخاندرې گېمېز
ئاریاس Alejandro Gómez Arias) و سای 1928 تابلې کانی (کچېک
لېکې مر اوې دانېشتوو Sitting Girl with Duck) و (دوو ژن Two Women)
یې کښا. هاوکات وهک زېر بې لوانی ئه وسای وېا تېکې،
پېوه نډې به یزه کانی حزبی کې مونستی کړد. لې و باز نې یېش راستې و خې
بې دېگې ریډیرا گېشت. ئې ویش سړسام بوونی خې بې بېر هې مې کانی
کاهلې نیشاندا و هانی بې ردې وام بوونېدا. ئې مې و بې دیداری (خېلې
ئېنټېنې میلا) ش گېشت کې ئې وسا ناوبراو وېک دوورخراو یې شیوعی
لې مېکسیک د ژیا.

سالی دواتر پټرترټټکانی (کچ Girl) و (کچک شریټک لټهوری که مهریه تی Girl with Ribbon Around her Waist) و (ئیس لدا پیند کاهل Isolda Pinedo Kahlo) و (لوپ مارین Lupe Marín) و (فیرجینیا، کچی بچوک Virginia Little Girl)) و تابلای (پاسه که The Bus) ی کټشا. هټر لټو ساټټ دا شووی بټدیگټ کرد. ئټوسا زټر لټکټسټ نزیکټکانی کاهل بټو کارټی رازی نټوون، چونکټ لټلایکټ جیاوازی تټمټنیان زټر بوو، لټلایکټکی دیکټش ریڤیرا کټسکټ بوو لټتټک هونټرټکټی، بټردټوام لټگټټ ژنانی داوټنپیس کاتی بټسټردټبرد. دټستبټرداری هاوسټرټکانی پټشووشی ببوو. بټیټ کټسټ نزیکټکانی کاهل ئټو هاوسټرگیریان وټک (فیل و کټتر) ناو دټبرد کټ گوايټ ریڤیرا لټبټر قټټټوی و مټزنی بټفیل دټچټت و کاهلټیش لټبټر بچووکټی و ناسکی، بټکټتر دټچټت.

سالی 1930 کاهلټ تابلای (ژنټک بټبهرگی سپی Woman in White) و پټرترټټی خټی کټشا. هاوکات چوونټ سان فرانسیسکټی ولایټتټ یټکگرتووټکانی ئټمټریکا. لټوټدا داوای کټشانی دیواربټند بټ بازارټی بټرسټ و قوتا بخانټی کالیفټرنیا بټ هونټرټ جوانټکان لټریڤټری کرا. ئټوسا بټ یټکټم جار کاهلټ دووگیان بوو، بټټام لټبټر باری تټندروستی، پزیشکټ نامټژگاری کرد بټناچاری لټبټر خټی بټرټت. دواتریش چټندان جاری دیکټ دووگیان بوو، بټټام لټبټر باری سټختی جټستټی و ئټو هټمووټ نټشتټرگټرییانټی لټدوای رووداوی بټرکټوتنټکټ بټ جټستټکټی کرا کټ زیاتر لټسی و دوو نټشتټرگټری بوو، بټناچاری دټبووایټ لټبټر خټیان بټرټ. بټو جټرټ لټئاواتی دایکایټتی بټبټش بوو کټ زټر حټزی لټ بوو. بټگومان ئټو ئازارټشی لټتټک ئازارټکانی دیکټ، لټچټندان کاری هونټری خستټتټ وو.

سالی دواتر پټرترټټکانی (دکټر لیټ ئټلټیسټر Dr. Leo Eloesser) و (ئیڤا فریډرک Eva Frederick) و (خاتوو (جین وایت Jean Wight) و تابلای (فریدا و دیټگټ ریڤټرا Frieda and Diego Rivera) ی کټشا. لټوټی دوايیدا هټردووکیان بټجلی میلی دټبینرټن. بټبټراورد بټدیگټ، کاهلټ زټر بچووکتر کیشراوټ. دیگټ فټچټ و پاټټتی لټدټستټکټ و بټدټستټکټی دیکټش دټستی کاهلټی گرتووټ. شایانی باسټ ئټو بټرهټمټی بټ بټرجټستټ کردنی هاوسټرگیری بټختیار، وټک ئایکټن وایټ.

سالی 1932 پټرترټټی خود لټسټر لټواری مټکسیک و ولایټتټ یټکگرتووټکان کټشا. تټیدا کاهلټ لټنټوان خاکی مټکسیک و ولایټتټ یټکگرتووټکانی ئټمټریکا وټستاوټ و بټدټستټکی ئاټای وټاتټکټی گرتووټ. لټبټشی مټکسیک وټنټی سرووشت و خاک و شارستانټتیټ دټرینټکټی دټبینرټ، بټټام لټلایټکټی دیکټدا ژیانی شار و پیشټسازی

په هاژې هاژې بـرجـستـه كـردوـو كـه كـاهـلـه نـه حـزـي لـو دـكـرد و نـه
 بـرگـډـشي دـگـرت. هـر لـو سـا (نـخـشـانـي هـنـري فـرد
 Henry Ford Hospital) ي كـشـا. ئـو بـرـهـمـه نـدـگار كـانـي سـوريـالـي
 گـرـتـه خـي و تـيـدا چـيـر كـي خـي لـكـاتـي لـبـار بـردنـي دـوـو مـي
 بـرجـستـه كـردوـو. لـو دـيـمـنـدا كـاهـلـه بـهـوـوتـي لـسـر تـخـتـيـكـي
 نـخـشـانـي نـاـوـبرـاو رـاكـشاـو و كـمـمـمـك شـتـيـشـي لـتـك دـبـيـنـر،
 لـوـانـه كـرـپـه، گـوـچـكـمـاسـي و گـوـچـكـي ژـاـكا و ئـسـكـي حـزـي مـرـفـه.
 هـمـو ئـو شـتـانـش لـگـي كـمـمـمـك پـتـي سـوـر و پـان بـجـستـي
 كـاهـلـه گـيـانـراون. هـاـوكـات لـتـابـلـكـانـي (لـهـدايـكـبـوونـي مـن My Birth)
 و (فـريـدـرا و نـشـتـرگـري قـيسـه Frida and the Cesarean
 Operation) يـش هـمـان كـشـي لـبـار بـردنـي كـمـپـهـيـi
 سـاـي دـوا تـر دـواي بـيـستـنـي هـوـاـي مـردنـي بـاـوكـي، سـزـي بـه وـلـات بـزوا و
 پـرـتـرـتـكـانـي (خـود- زـر دـزـو) و (خـود لـگـه مـلـوانـك) و تـابـلـي
 (جـلـه كـم لـو هـوـاسـراو My Dress Hangs There) يـشـي كـشـا. لـو
 بـرـهـمـيـيـيـيـيـيـيـيـيـيـيـيـيـi دـوا يـشـدا هـسـتـ كـردن بـتـنـيـيـيـيـيـيـيـi دـبـيـنـر. لـو نـاـو دـيـمـنـكـي
 پـيـيـيـيـيـيـيـi بـيـنا و دـوـو سـتـوونـي بـنـد، پـتـك هـخـراـو و جـلـه مـكـسـيـكـيـيـi
 كـاهـلـي پـهـو كـراو. سـاـي 1933 لـگـه رـيـفـيرا گـهـانـو مـكـسـيـكـيـi.
 دـوا تـر تـا دـهـات نـاـپـاـكـيـيـi كـانـي رـيـفـهـرا بـرـامـبـر بـهـكـاهـلـه زـيـا تـر
 دـبـو، بـيـهـرـيـكـ بـجـيـا لـدـد خـانـووي تـك يـك ژـيـان. سـاـي 1935
 كـاهـلـه پـرـتـرـتـيـi (خـود بـقـزـي لـولـوي) و سـاـي دـوا تـر تـابـلـي (بـاـپـيـرم،
 دايـك و بـاـوكـم و مـن My Grandparents, My Parents, and I) و سـاـي
 1937 پـرـتـرـتـكـانـي (ئـهـلـبـرـتـي مـيـسـراچـي Alberto Misrachi) و (دـيـكـه
 رـيـفـهـرا Diego Rivera) و تـابـلـكـانـي (بـري كـاكتـي Cactus Fruits) و
 (مـن و فـولـانـج چـانـج Fulang-Chang and I) و (مـن و پـرـسـتـار كـم My
 Nurse and I) و (مـن و بـوـوكـه مـهـمـه Me and My Doll) و (دـيـمـاسـي
 مـردوـو The Deceased Dimas) و (يـادـوـري، دـMemory, the Heart) و
 (يـادـگـه Recuerdo) ي كـشـا. لـو نـاـوـرـاسـتـي ئـو بـرـهـمـيـi دـوا يـيـدا
 وـنـيـيـيـi خـي كـشـاو كـه لـلـوـاري دـريا وـسـتاو و هـوـري تـخـيـش
 نـاسـمـانـي دـواوـي دـيـمـنـكـي تـنـيـو. كـاهـلـه قـاچـكـي لـسـر ئـاو كـه
 اگـرتـوو. پـهـوـكـي پـيـيـيـi لـو نـاـو ئـاو كـه بـتـي بـلـمـكـي چـارـگـدار و
 نـامـادـيـيـi لـنـگـر بـگـر كـه شـپـلـكـان بـرـو رويـان دـت. قـاچـكـي
 دـيـكـشـي لـسـر وـشـكـانـيـيـi. لـسـر وـشـدا شـمـشـلـر كـي دـرـځ كـه لـبـشـي
 پـشـوـي فـريـشـتـيـيـi كـي بـچـوـوك دـانـيـشـتـوو، سـيـنـي بـيـو و شـوـنـي دـكـي
 كـردـتـي كـونـكـي گـور. دـكـشـ بـگـور تـر لـقـبـارـي خـي كـوتـتـي
 سـر زـوي. لـگـه ئـو و رـوـودا وـشـدا كـاهـلـه بـنـاسـايـي خـي وـسـتاو كـه
 لـتـكـيـدا دـوـو جـلـي ژـنـان بـدـو پـتـلـنـاسـمـانـو رـاگـيـران و
 هـرـيـكـه دـسـتـكـيـان لـنـاودا هـاتـيـتـدـر، وـكـ ئـوـي تـوـاوـوكـري

یوکتري بن. لښو قوټو کاني کراسو کي کاهلش پښتو کاني نابینر وک
ټو وې نه بن. د ستو کي جلا کي پښتو وې پښتو راستي قوټو بډ ستو کي
کاهل درې ژبې ټو وې پښتو وې ټا وې.

هر لښو ساو دا بهه ي ريفه را، کاهل بليېن تر تسکي سهرکرد يه کي
شېشي ټو کتې بهري رووسي گډيشت، که ټوسا ناوبراو لدهست سته مي
ستالين، بې ټو وې ته دووره راي کردبوو. ټوسا کاهل پښتري تي
خې تايېت بې تر تسکي کښا. سا ي دواتر ټو ندريا بريتي ناسي ک
لښو گډو جاکليني هاوس ي هاتبوون م کسيک. هر وې ها تابل کاني
(بړه کاني زوي Fruits of the Earth) و (کچ و ماسکي مردن Girl
Remembrance of the Open) و (يادي برينه کراو که
Wound) و (کهوتنه خواريه وي فوټو The Airplane Crash) و
(خوشتني دږسي هل The Suicide of Dorothy Hale) و (ټوهي ټاو
پيېبه حشيم What the Water Gave Me) و (کا ټک ټم هه يه، ژيان،
چېنده خو شم دوي When I Have You, Life, How Much I Love You) و
(خوچېل، گو ي ژيان Xochil, Flower of Life) و کډ م ټو پښتري تي
ديک شي بې خې کښا. يک ټو لښو وانځ خود- چوارچيو ي ناو ک ټو
بړه م ي لښو موز خان ي لښو ټو هډواسراو و بې ټو تاک بړه م مي
ژنډ نېگار کښو کاني م کسيک لښو موز خان ي.

سا ي 1939 تابل ي (دوو رووت لښو دارستان Two Nudes in the Forest)
ي کښا و پښک شي (د لريس دي لري) هاو ي کرد. سږ ټا ناوي
(زوي خو ي تي) لښا. ټيدا ټارزوو س کسي کاني خې بې رډو زو کي
نښارد ټو وې. وک د بېنر ژنډ سږي کرد ټو سږ وې راني ژنډ کي
ديک و لښو شايي رايگرتوو. لښو پښتو و شيان لق و گډو اي زږ پاني
درخت و ټاسمان کي لښو د بېنر. هر دوو ژنډ کښو رووتن.

وک ټا ماژمان پډا ريفه را لښو ناپا کي کردني لښو کاهل بډرد وام بوو.
ټان ټو لښو گډو کريستينا ي خوشک بچووک کي کاهلش د ستې ټو کډو
کرد. بې وېش کاهل ټارامي نښا و وک کاردان وې بهدست ټو که ټو
له گه تر تسکي و ټاميداو ک ناوبراو لښو م ي کاهل و له گه ټيدا
د ژيا. ټوسا کار بې و گډيشت لښو ريفيرا جيا بې ټو وه و بگ ټو و ناو
خانوو کي کډ ي اکان. ټينجا بې ه ي بانگه شتکردني ټو ندر ي بريتي ن،
بې شداري لښو پيشنگ ي سورياليي کاني شاري پاريس کرد و بوو ما ي
سږ سامي نېگار کښو ديار کاني رډازي سوريالي. ټوسا ټو وان ه وې
زږياندا باوه ي پيېه نن کاره کاني سوريالين و ټو وېش هاوشاني
ټو وان راب ټو کي ټو رډاز ي، بډام کاهل ره تي ده کرده وه و
هردهم پډاگر بوو له وي هېچ کا ټک خهونه کاني نه کډ شاوه به کو
هردهم ټو واقيعي کډ شاوه که له اي خو ټيدا ه ي. له ناو شياندا
ټازاره کاني گيان و جهسته و ژيان ي پ له ناخ شي خې دږ يو.

نم‌و هار ل و کاتای ل پاریس بوو، تابلای (دوو فریدای ک The Two Fridas) ی کشا ک تیدا گوزارشتی ل و ت نیایید کردوو ک ل دوا ی جیا بوون ل لگ ریفیرا روو ب ووی ب و. تابلای ک بریتی ل دوو و نای جیاوازی کاهل ک ل ت ک ی کتری دانیشوون. ن وای چ پ، ن و فریدای ل ک دیگ ریفیرا د ستب رداری بوو، جل کی سپی ن وروپی هاوچ رخی پ شیو و ن وای دیک ش، فریدای خ ش ویستی ریفیرای. جل کی ر نگاو نگی تیهوانای م کسیکی پ شیو. ب رج سته کراو ی کی بچووی دیگ ش ل د سته ک ک و ک مندا د یار و د سته ک ای دیک ش ل ناو د سته فریدا جل سپی ل ک ی. هار دوو کیشیان د ییان ب د ر و ی و ب خو نب ر ک ب ی ل ک و لکاون. لای چ پ ک تایی دت و ب مق سته ب او و د پی خو نیش ل س ر جل سپ ک ل ژاو. و ک ن وای تا مردن زامدار د ب. ن و ش ت کنیک ک کاهل ب د رخستنی نازار کانی ب کاری ه ناو. ب تایب تی ل وای ک جلی سپی پ شیو ک ب شکاوی د بینر. ل ب ش دواوای دیم ن ک ش ناسمان ل و پ ل ه و ر. ن و شیان ب ل گ ی ل س ر پ ش و ی ناخ.

سای دواتر تابلای کانی (ریتابل Retablo) و (خ ون- ج لگ ای خ و تن The Dream- The Bed) و ک م ل پ رتر تی دیک ای تایب ت ب خ ای ک شا. هاوکات دوا ی ت کچونی پ و ندی تر تسکی ل گ ریفیرا، ل ناو ما ل ک ای کاهل دا تر تسکی تیر ر کرا. ب و کار ش پ لیس ب ماو ای چ ند کاتژم ل ر ک و ک گومان ل کراو کاهل یان د ستب س ر کرد. ل ک تایدا ب تاوانی د رچوو. دوا ی ن و رووداو ل ت ک ریفیرا جار کی دیک بهره و ولایه ته یه کگرتووه کانی ئه مه ریکا چوون و ب یاریاندا ل نو هاوس رگیری بک ن و. ل و دا کاهل ل موز خان ای هون ری نوبی نیوی ل ر ک و پ یمانگی هون ری هاوچ رخ ل ب ستن و موز خان ای فیلادلیفیا ب هون ر، ب شدار ی پیشانگی ب ک م ای کرد.

سای 1941 حکوم تی م کسیک داوای ل کرد و نای پ نج ئافر تی ناوداری م کسیکی بک ش، ب م ب ه ای مردنی باوکی، ن یتوانی در ل ب و پر ل ی بدات، ن و جگ ل گرفت ج سته یی. هاوکات تابلای کانی (س ب تی گو Flower Basket) و (من و تووتیه کانم Me and My Parrots) و ک م ل پ رتر تی دیک ای تایب ت ب خ ای ک شا. سای دواتر تابلای (لوچا ماریا، کچ ک ل تیهواکان Lucha Maria, a Girl from Tehuacan) و پ رتر تی کانی (ماروشا لاقین Marucha Lavin) و پ رتر تی خود ل گ م م یمون و ب ب غای ک شا. سای 1943 ب ماو ی ل قوتا بخان ای لائزمیرالدا ل م کسیک وان ای و ت و. هاوکات پ رتر تی (ناتاشا گیلمان Natasha Gelman) و تابلای کانی (دی لگ ل خ ی ا م یان بیی دی لگ د ک م Diego in my Thoughts or Thinking of Diedo) و (گو ای ژیان Flower of Life) و (ژیان چ ند

جوانه کاتیک سامانه کانی پمان دبخش How Beautiful Life is (بووکه که ترساوه لبینینی ژیا نی کراو The Bride Frightened at Seeing Life Opened) و (بیرکردن و لمردن Thinking About Death) و (رگه کان Roots) ی کشا. ل و بره مای دوا پیدا کاهل جختی ل و کردو و ه موو بش کانی ژیا ن دکرک لیک سچاو ه قو ا ب. تیدا و نای خای ل س ر زوی ب اکشاوی کشاو و لق کانی درخت ل ج ستیدا، ب تایب تیش ل شو ننی دی، د رچوون. وک نک وای ب خو ننی ج ستی پ بگن. ب خشی ل ردا و ها بیرد کات و وک نک وای ب بخت درختی ژیا ن. سای دواتر پ رترت کانی (خاتوو رزیتا م ریللا Doña Rosita Morillo) و (لوپیتا م ریللا سافا Lupita Morillo Saffa) و (ماریانا م ریللا سافا Mariana Morillo Saffa) و (نلیسیا و ن دوارد سافا Alicia and Eduardo Saffa) و (ن نزاریار ن دوارد م ریللا سافا Engineer Eduardo Morillo Saffa) و (مارتی ئار گ ماز Marte R. Gómez) و تابل کانی (دیگ و فریدا Diego and Frida) (1929-1944) و (ستوونی شکاو The broken Column) ی کشا. ل وای دوا یشدا ج ستی خای و ها کیشاو ک ب بزمار سمراب و ب بای پشتیشی ب ئاسن کی شکاو گ یو ک ل س ر ل واری دا مان. ب گومان ب ئ و م ب ستش سینای خای ب ووتی کشاو. ل گ نک وای ل چاو کانیشدا فرم شک ق تیسماو، ب مام روانین کانی ج ریک لئه نگاری و هزی ل ب رامب ر ن خشی ل د بینر.

سای 1945 تابل کانی (ئاگنلیا Magnolias) و (موسا Moses) و (ماسک The Mask) و (جوج Chick) و ک م لک پ رترتی دیک تایب ت ب خای کشا. ئ وسا پزیشک سیست م کی ناچاریا نی خ راک ی ب دانا بوو، ئ ویش ب ت مار کردنی ئ و ماو ی، تابل ی (ب هیوا Without Hope) ی کشا ک تیدا خای و ها نیشانداو ل س ر ج گ ک و توو و ناچار کراو خ راک کی ز ر بخوات. ل پشت وای ئ و بره مای نووسیوی تی (هیچ هیوای کم ن ماو، ه موو شت کان ل کاتی خیا ن ت د پ ن، وک نک وای گ د ل شت کان ب تا د ب ت و). سای دواتر ب هیوای رزگار بوون ل ئازار کانی پشت، ن شت رگ ریی کی دیک ل شاری نیوی ر ب کرا، ب مام س ر ک و توو ن بوو. ب و د ر نجام ش ه نندی دیک ب هیوای بوو. ئ وسا ب د ر ب ی نی ئازار کانی، و نای خای ل شو وای مامز لک کشا و ناوی نا (ئاسکی زامدار The Wounded Deer). ئ و بره مای ب لای و ز ر خ ش ویست بوو. ل ناویدا کاهل ب گوزارشت کردن ل ب ئوم دیی کای و ب توانستی ل گ ی نی چار نووس تا کای، ئاسک کی کشاو ک ک م لک تیری ب ر ک و توو و زامدار. باکگراو ندی تابل ک ش دارستان ک ل درختی مردوو و شکاو، ب ه مان

ترس و بئومبیدی کاهل دچیت. ئاسمانیش تهم و مژاوید و بروسک ی رشنب توتو ک وک هیوا وای، بام لبر دووری، بئاسمان نکتوتوو. هاوکات تابلکانی (دیم نی سرووشتی Landscape) و (درختی هیوا، بھز بم نهوه Tree of Hope, Remain Strong) و سالی 1947 تابلای (خبر و زیان Sun and Life) و پترترتی خود لگگ قزی درثر و سالی 1949 تابلکانی (باوهشی خشی ویستی گردوون، زوی، مکسیک، خم، دیگگ و سندر خلتل The Love Embrace of the Universe, the Earth (Mexico), Myself, Diego, and Señor Xolotl) و (من و دیگگ Diego and I) ی کشا. لوی دوایدا ک وک نیو پترترت وای، جلاکی سپی پشیو و سارپ شکی ئرخ وانیشی ل سار کردوو. ل ووخساریدا گریان ب دید کریت. ل سار بر یکانیشی دیگگی وک چاوی سایی می خای کشاو. شایانی باس ئو کار ی و امدان و ی ئو و دنگ یان بوو ک ئوسا د کرا، گوا ی دیگگ ل پنا و ژن ئکتار کی هلید، دستبرداری کاهل د بیت.

سالی دواتر پترترتی (خزانی فریدا Frida's Family) ی کشا. هاوکات جار کی دیک ب ماوی ی ک سا ک وتوو ن خشان. سالی 1951 تابلکانی (گوئی هندی Coconuts) و (زیانی کپ تایبیت ب ساموئل فاستلیخت Still Life Dedicated to Samuel Fastlicht) و (زیانی کپ لگگ تووتی و ئا Still Life with Parrot and Flag) و (زیانی کپ لگگ تووتی و میو Still Life with Parrot and Fruit) و پترترتی (باو کم My Father) و پترترتی (خود لگگ Fruit Self-Portrait with the Portrait of Doctor Farill) و سالی دواتر تابلکانی (کنگری گگل ب ئاشتی Congress of People for Peace) و (سرووشتی زیندوو Living Nature) و (میوهی زیان Fruit of Life) و (زیانی کپ لگگ شوتی Still Life with Watermelons) ی کشا.

سالی 1953 ل شاری مکسیک ستی ب ی کم جار پیشانگی ی کی تایبیت ب کارکانی ب کراو ک ئوسا ل بر ئو ی نیتوانی ل سار قاچکانی ئاماد بیت، ب ئامبلانس بر و هلی پیشانگی ک بردرا. هاوکات وک چالاکوانی سیاسی، بشداری ل و خپشانندان کرد ک دژی ه و اگری ئم ریکی ل گواتیمالا، ساز کرا. دواتر به هلی ئازارهکانی پشو، دوو چاری نه خشی گاگرینا - داخورانی ئسک بوو و بھ ی و قاچی راسته یان بیهوه. دوا ی نهوه زیاتر ب هیوا بوو. بگومان بئومبید بوونیش له (بوون به دایک) هندهی دیکه زیانی تا کردبوو، ب ی ئوسا چندان جار لگگی ب کاره نانی ماددی ئفیون ه و ی خ کوشنیدا.

سای دواتر تابلوکانی (مارکسیست تندروستی بونخه‌شان دبخش Marxism Will Give Health to the Sick) و (ژیانی کپ لگه‌ئا Still Life with Flag) و (فیفا لا فیدا و دکتور خوان فاریل Viva la Vida and the Dr. Juan Farill) و (فیفا لا فیدا، شوتی la Vida, Watermelons) و پرتریتی (خود لگه‌پرتریتی دیگه‌ل‌سر Self-Portrait with a Portrait of Maria la Vida and the Dr. Maria Between the Eyebrows) و (پرتریتی خود لگه‌ستالین Self-Portrait with Stalin) و (پرتریتی خود لگه‌دیم‌نکی سرووشتی لگه‌ئاوابوونی خ‌ر Self-Portrait in a Landscape with the Sun Going Down) ی ک‌شا. ب‌و ج‌ر ب‌رد‌وام بووتا ل‌ل‌ژی 13 ی ت‌م‌موزی ئ‌و سا‌ ک‌چی دوا‌ی کرد. بهر ل‌مردنیشی داوای له‌ریق‌را کردبوو (له‌دوای مردنی لاشه‌ک‌ی بسوت‌ن‌). ه‌رو‌ها وتبووی : “ئاوات‌خ‌وازم د‌رچوونم ل‌دونیا خ‌ش ب‌ت و جار‌کی دیکه‌ناگه‌م‌و‌ ناوی.”

جگہ لےو بھرھ مانئی ئا ماژمان پدان، کاهلہ کھمہ کھ تابلہ و پرتہرتی دیکھی کھشاوہ. زہربہی بھرھم کانیشی تایبہ تن بہژیانی خئی کھ لہ ناویاندا رووبہ ووبوونہوہ لہگہ نہخشی سہخت وژیانی قورسی پھ لہ ناپاکی ہاوسہرہکھی، رہہ نگیداو تہوہ. ہہروہا لہ ناویاندا بھدوای خود (مہینہی جہستہ) ش گہاوہ. پارہزگاریشی لہ فہلکلہری نہ تہو وکھی کردوہ. ئہوہی جہگای سہرسامیشہ ئہوہیہ قہ بارہی تابلہ کانی گہ لہک بچووکن، لہ کاتہکدا بہرہمہ ہونہریہ کانی ریٹہرا زہربہیان دیواربہندی گہورہن.

ساڵی 1958 ئی و خانووێ لێکۆڵی و ئاوان تێیدا ها تێ دنیا و پێگه‌یشت و ساڵانێکی ش له‌گه‌هه‌ ریفره‌ تێیدا ژیا و هه‌ر له‌ وێشدا مرد که به‌ خانووه‌ شینه‌ که ناسراوه‌، له‌ لایه‌ن ریفره‌ کرا به‌ موزه‌ خانه‌ و له‌ ناویدا به‌ شکی زه‌ری تابل و که‌ل و په‌له‌ تایبه‌ تیه‌ کانی و خه‌ڵه‌قه‌ مێشکه‌ی کاهله‌ و خه‌ڵه‌قه‌ مێشکه‌ی ریفره‌ پارێزراوه‌. ئه‌مه‌ و تا ئه‌ستاش چه‌ندان که‌ته‌به‌ له‌ باره‌ی ژیا و په‌گه‌ هه‌ونه‌رییه‌ که‌ی نووسراوه‌، له‌ وانه‌ که‌ته‌به‌ی (خه‌شه‌ و یستی په‌رزه‌ و خه‌شه‌ و یستی نه‌گه‌ری له‌ ژیا نه‌ی فریدا کاهله‌) له‌ لایه‌ن که‌له‌ دیا شیفه‌ر و که‌ته‌به‌ کانی (فریدا) و (ژیا نه‌مه‌ی فریدا کاهله‌) له‌ لایه‌ن ها یه‌ن هه‌یره‌. ژیا نه‌ تا ئه‌که‌شی وێ که‌ خاوی گه‌رینه‌ چه‌ندان جار کراوه‌ ته‌ ده‌قی سینه‌ مایه‌. له‌ وانه‌ ساڵی 2002 له‌ هه‌له‌ یود کرا به‌ فیلمی سینه‌ مایه‌ به‌ ناو نه‌شانه‌ی (فریدا ژیا نه‌ی که‌ته‌به‌ که‌) که‌ جه‌لی تایمور ده‌ره‌هه‌ نه‌ و ته‌یدا سه‌له‌ما حایه‌ی ره‌سه‌ن له‌بانه‌ی و نه‌ما یه‌شه‌ری جه‌ل و به‌رگی مه‌کسیکی، سه‌رکه‌ و ته‌وانه‌ ره‌هه‌ی کاهله‌ی گه‌هه‌وه‌. هه‌روه‌ها ناو به‌راوه‌ له‌ زانانه‌ هه‌هه‌ چه‌ونه‌ کانی ناخ و ده‌روه‌نه‌ ته‌که‌شکه‌وه‌ که‌ی کاهله‌ی ده‌ره‌به‌ یوه‌. فیلمه‌ که‌ش چه‌ندان خه‌هه‌ ته‌ په‌هه‌ خه‌را.

ئازار كانى جـستـ و خـشـويستى و ناپاكي هاوسـرـكـى و شكستهـنـانى
 سياسى و سـزدارى لـلايـكـ و پـداگريش لـژيان، وـهايان كردووـ كاهلـ
 بـبـتـ ئايكـنى ئەلەنگارى و رووبـبـووبونـوـ. لـبـر ئـو گـرنگيـش
 جگـ لـوـى وـئـكـى كـوتـ سـر پـولى پـسـتـ، وـكـ ئايكـنـكى
 بازرگانيش بـ بـهـودانى بـرهـمى كـمپانياكان، لـو وـنـانـبـ كـ بـ
 كـمـمـكـ بـرهـم بـكارهـنـاون. لـوانـ كـمپانيـاى ماتيلي ئـمـريكى
 كـتـكـ زنجيرـيـكـ بووكـمـهـى باربى دـرـكـرد، وـئـى كاهلـ يـكـ لـو
 وـنـانـ بوو كـ بـ رووخسارى بووكـمـهـكان بـكارهـنـا، دواى
 بـاوبونـوـى فراوانى ئـو بـرهـمـمـ، كـس و كارى كاهلـ توـوـ بوون.
 بـتـايبـتـيش لـبـر ئـوـى كـمپانياكـ لـو بـرهـمـمـيدا برـكانى وـكـ
 سرووشتى خـى ديارى نـكـردبوو كـ نيشانـيـكى تـايبـتى كاهلـ بوو.
 ئـوسا وتيان: "فريدا كاهلـ بـرهـمى ماركـيـكى بازرگانى ياخود
 بووكـمـهـ نيـ، بـلاى ئـمـ زـر گـرنگـ پارـزگارى لـوـئـكـى خـى
 بـكـين، وـكـ ئـو هونـرمـندى كـ لـژياندا هـبوو".

